

บทที่ 6

พฤติกรรมการรับรู้ รายการละครโทรทัศน์ไทยของคนลาวในเวียงจันทน์

การศึกษาพฤติกรรมการรับรู้ ในทัศนะของมอร์เลย์ ได้ให้ความสำคัญในเรื่องของการจดจำ ได้การเข้าใจและตีความหมายสารของผู้รับสารเป็นอย่างมาก เพราะถ้าหากผู้รับสารไม่สามารถผ่านกระบวนการนี้ไปได้เสียก่อนแล้ว คงไม่มีพฤติกรรมการเปิดรับรายการละครโทรทัศน์ไทยอย่างแน่นนอน ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาทั้งการสัมภาษณ์เจาะลึก โดยใช้แนวคำถามที่เตรียมไว้ และสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วม อีกทั้งยังได้ออกแบบวิธีวิจัยโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์กลุ่ม เพื่อให้เข้าใจและได้ผลการศึกษาในเรื่องการเข้าใจและตีความหมายสารจากละคร ผู้วิจัยจัดให้มีการสัมภาษณ์กลุ่มเพื่อให้กลุ่มตัวอย่างดูละครที่ผู้วิจัยเตรียมมา 2 เรื่องคือ เรื่องผู้ดีอีสานและบุญรอด และตอบคำถามตามที่ผู้วิจัยตั้งไว้ อีกทั้งขอให้กลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็นต่อละครไทยทั้ง 2 เรื่องนี้ เนื่องจากเป็นละครที่มีเนื้อหาที่มีความเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมและประเพณีของลาว ที่คนลาวน่าจะสะท้อนความคิดเห็นอะไรบางอย่างได้เกี่ยวกับทั้ง 2 เรื่องนี้

วัยรุ่น

วัยรุ่นเพศชายในเวียงจันทน์ ที่มีช่วงอายุตั้งแต่ 15-21 ปี

การจดจำได้ (Recognition) เกี่ยวกับละครโทรทัศน์ไทยของวัยรุ่นเพศชายในเวียงจันทน์ พบว่า วัยรุ่นเพศชายสามารถจดจำละครโทรทัศน์ไทยแนวบู๊ได้เป็นส่วนมาก ที่จำได้เพราะมันต่อสู้ ยิงกัน สนุกดี ส่วนดาราที่ชื่นชอบที่สุดและสามารถจำชื่อได้ คือ กบ สุวนันท์ คงยิ่ง

“ละครไทยเท่าที่ผมจำได้มีทั้งแนวรัก แนวบู๊ ปะปนกันไป ที่จำได้เพราะมันสนุกดี เรื่องที่ชอบมากที่สุด คือ เรื่อง คนสองคม เป็นหนังบู๊ ยิงกันมันดี อีกเรื่องคือ ผู้ดีอีสาน เป็นหนังแนวโกงบ้านกินเมือง” (บุญอ้อม, สัมภาษณ์ ธันวาคม 2543)

“ละครไทยที่ชอบ เรื่องอะไรก็ได้ที่มีกบสุวรรณท์ คงยิ่ง และแซมยูนันท์ ภมรมนตรี เล่นชอบหมด เพราะชอบบทบาทของดารา 2 คนนี้มาก” (สาริต, สัมภาษณ์ ธันวาคม 2543)

จิตรลดา ดิษยนันท์ (2538) กล่าวว่า ละครโทรทัศน์ มักถูกมองว่าเป็นสื่อเพื่อ “ความบันเทิง” เป็นหลัก ดังนั้นสิ่งที่ละครโทรทัศน์เสนอส่วนใหญ่จึงเน้นไปที่ความสนุกสนาน ไม่มีสาระ เช่น ผู้กองยอดรัก มนต์รักลูกทุ่ง รักลับลึก ไอ้คุณผี เป็นต้น การเสนอเรื่องราวที่จริงจังหรือเรื่องที่มีเนื้อหาหนักแน่นจนเกินไปก็มักไม่ประสบความสำเร็จ หรือไม่ค่อยได้รับความนิยมนจากผู้ชมเท่ากับละครที่เต็มไปด้วยความสนุกสนาน

นอกจากนั้นยังพบว่า วัยรุ่นชายใช้เกณฑ์ด้านดารา มาเป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจเลือกชมอย่างกรณีของสาริต กล่าวว่า ขอให้ละครเรื่องนั้น มีกบสุวรรณท์ หรือ แซม แสดงด้วยเขาก็จะเลือกเปิดรับแล้ว เหตุผลนี้สอดคล้องกับการกระบวนการผลิตละครโทรทัศน์ให้ประสบความสำเร็จของกันตนา โดยใช้ดารา นักร้อง นายแบบ นางแบบ อาชีพที่กำลังได้รับความนิยมจากคนดูมาแสดง เพื่อดึงดูดให้กลุ่มผู้ชมติดตามชมเรื่องราวในละครอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการใช้จุดจับใจด้าน (Sex Appeal) เพื่อดึงดูดผู้ชมเพศตรงข้าม การใช้ดาราเหล่านี้มีบทบาทสำคัญที่ช่วยให้ผู้ชมได้รับการตอบสนองต่อความต้องการในสิ่งที่เป็นเรื่องเพื่อฝัน

การเข้าใจในเนื้อหาสาร (Comprehension) และ การตีความหมายจากสาร (Interpretation) ที่อยู่ในละครโทรทัศน์ไทย สำหรับวัยรุ่นเพศชายในเวียงจันทน์ พบว่า ส่วนมากจะยังไม่เข้าใจในเนื้อหาสารที่อยู่ในละครโทรทัศน์ได้ดีทั้งหมด มีหลายคำที่ละครจบแล้วยังไม่เข้าใจ แต่จะพยายามตีความให้ใกล้เคียงกับความเป็นจริงในความคิดของเขาให้มากที่สุด แต่ถ้าตีความหมายของคำนั้นไม่ได้จริง ๆ วัยรุ่นเพศชายมีวิธีการค้นหาความหมายของคำนั้น ๆ ด้วยวิธีการถามพ่อแม่ในขณะที่ดูอยู่ร่วมกันก่อน ถ้าพ่อแม่ไม่ทราบความหมายที่ถูกต้องจึงจะไปถามเพื่อนที่โรงเรียน

“มีหลายคำเหมือนกันที่หลังละครจบแล้วยังไม่เข้าใจ อย่างเช่น คำว่า สดรอเบอร์รี่ที่แปลว่า คนที่ชอบโกหก หลอกหลวง ผมก็คิดว่า มันก็เป็นชื่อผลไม้ แล้วมันมาเกี่ยวกันยังไงกับที่ตัวละครเขาพูดกัน กว่าจะรู้คำตอบต้องไปถามเพื่อน ผู้หญิงที่โรงเรียนจึงทราบ ส่วนมากถ้าไม่รู้ความหมาย ก็จะใช้วิธีถามพ่อแม่

เพราะส่วนมากเวลาที่ดูหนังจะมีพ่อ แม่ ดู ด้วย ก็คุยกันถามกัน 3 คน พ่อแม่ลูก แต่ถ้าพ่อแม่ไม่รู้ ผมก็จะเก็บมาถามเพื่อนที่โรงเรียน ถ้ามีโอกาสนะครับ”
(สาริต, สัมภาษณ์ ธันวาคม 2543)

จากการสัมภาษณ์ ทำให้เห็นว่า การดูละครทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์ กันภายในครัวเรือน สื่อสามารถสร้างสานความสัมพันธ์ที่ดีให้กับคนในครอบครัวให้มีความใกล้ชิดกันมากขึ้น และเป็นตัวเชื่อมที่ทำให้พ่อแม่ได้แสดงบทบาทของตนเอง โดยการเป็นครูให้กับลูกได้ด้วย จะเห็นว่าหากพ่อแม่ไม่สามารถให้คำตอบได้แล้ว กลุ่มตัวอย่างจะใช้วิธีถามความหมายจากเพื่อนที่โรงเรียน แสดงว่า เพื่อน คือแหล่งข้อมูลแห่งที่สองที่วัยรุ่นมักใช้กัน แต่คำว่าถ้ามีโอกาส ก็ทำให้เราเห็นว่า ผู้ชายไม่แสดงความฝักใฝ่ใคร่รู้ในละครตลอดเวลา ผู้วิจัยถามว่า ทำไมต้องพูดว่า ถ้ามีโอกาส หมายความว่าอย่างไร กลุ่มตัวอย่างให้คำตอบกับผู้วิจัยว่า

“ถ้าอยู่ ๆ ผมไปถามเพื่อนเลยว่าคำนี้แปลว่าอะไร เพื่อนก็จะว่าเขยจ้ง ไม่รู้เรื่อง ผมจึงต้องอาศัยจ้งหะมากกว่า ถ้าบังเอิญเขากำลังคุยกันถึงเรื่องนี้ ก็ถึงถามแทรกเข้าไปแต่ถ้าจะให้ไปโรงเรียนแล้วถามเพื่อนเลย ไม่กล้าถาม” (บุญอ้อม, สัมภาษณ์ ธันวาคม 2543)

ปฏิริยาตอบสนอง (Respond) ที่วัยรุ่นเพศชายในเวียงจันทน์มีต่อการเปิดรับชมและรับรู้ละครโทรทัศน์ไทย จากการสังเกตการณ์พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีปฏิริยาตอบสนองต่อละครที่ตนชื่นชอบด้วยวิธีการตั้งใจดู และร่วมลุ้นในฉากการต่อสู้ มีการส่งเสียงเชียร์ช่วยให้กำลังใจพระเอก และต่อว่าผู้ร้าย โดยบางครั้งมีการหันไปถามความคิดเห็นจากพ่อแม่ ที่นั่งชมอยู่ด้วยกัน

โดยรวมแล้ววัยรุ่นเพศชายมีทัศนคติที่ดีต่อการเปิดรับชมละครไทย โดยส่วนมากเห็นว่าละครโทรทัศน์ไทยเปิดกว้างให้ผู้อื่นได้รับรู้ทั้งส่วนที่ดีและส่วนที่ไม่ดีที่สมควรจะนำมาใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น การแต่งตัว เพราะติดกันมากกับประเทศลาว

“อย่างหนึ่งที่ทำให้ผมชอบละครไทย คือ ทำให้ได้เห็นการแต่งตัว เสื้อผ้า สวย ๆ ที่ประเทศลาวไม่มี และมันก็ทำให้ผมอยากมีเสื้อผ้าสวย ๆ แบบที่ดารามาใส่กัน แต่ส่วนมากถ้าอยากได้ต้องข้ามไปซื้อที่ฝั่งไทย ถึงจะมีขาย” (สาริต, สัมภาษณ์ ธันวาคม 2543)

วัยรุ่นเป็นวัยที่สดใส ร่าเริง ไม่ต้องสนใจอะไรมากนอกจากการเรียนหนังสือ ดังนั้นการชมละครของวัยรุ่นจึงเป็นกิจกรรมที่มีวัตถุประสงค์นอกเหนือไปจากการดูเพื่อความบันเทิง หรือหลบหนีจากโลกภายนอก แต่สื่อละครไทยได้ทำหน้าที่เป็นหน้าต่างแฟชั่น เป็นแหล่งข้อมูลในการแต่งตัว ทำให้วัยรุ่นทันสมัยได้อีกทางหนึ่ง จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างบอกกับผู้วิจัยว่า

“อยากแต่งตัวให้เหมือนพระเอกละคร เพราะทุกอย่างดูดี เท่ดีมาก พวกวัยรุ่นลาวชอบแต่งตัวเลียนแบบดาราทไทย เอาแฟชั่นมาจากการดูในละครนั่นแหละเป็นส่วนหนึ่งของการแต่งตัวทุกวันนี้ ทำให้วัยรุ่นทันสมัยมากขึ้น เพราะแต่ก่อนผู้หญิงจะนุ่งแต่ผ้าซิ่น แต่เดี๋ยวนี้ก็มีใส่กางเกงกันเพิ่มมากขึ้น” (บุญอ้อม, สัมภาษณ์ ธันวาคม 2543)

ปฏิพันธ์ กระแสอินทร์ (2509) ศึกษาถึงผลกระทบของภาพยนตร์ทางโทรทัศน์ที่มีต่อพฤติกรรมวัยรุ่น และพบว่า ในแง่ดี โทรทัศน์ช่วยให้เด็กรู้จักการเข้าสังคม และให้ความทันสมัย ทันโลก ส่วนผลด้านลบก็คือ การที่วัยรุ่นชอบเลียนแบบการกระทำในโทรทัศน์

วัยรุ่นเพศหญิงในเวียงจันทน์ ที่มีช่วงอายุตั้งแต่ 15-21 ปี

การจดจำได้ (Recognition) เกี่ยวกับละครโทรทัศน์ไทยของวัยรุ่นเพศหญิงในเวียงจันทน์ พบว่าวัยรุ่นเพศหญิงสามารถจดจำละครโทรทัศน์ไทยแนวชีวิต ได้เป็นส่วนมาก ส่วนดาราที่ชื่นชอบที่สุด และสามารถจำชื่อได้ คือ กบ สุวนันท์ คงยิ่ง

“ละครไทยที่จำได้ คือ เรื่องโนราห์ และก็ชอบมากที่สุดด้วย โนราห์ เป็นละครแนวชีวิตของครอบครัว ที่ชอบมากเพราะมันเหมือนกับชีวิตของตัวเองมากจริง ๆ ค่ะ”
“ชื่อดาราที่จำได้มี พี่ศรธรรม, พี่กบ สุวนันท์ และพี่อำเค่ ส่วนที่ชอบมากที่สุด คือ พี่เบนซ์ พรชิตา ณ สงขลา ชอบมากเพราะเขาแสดงได้ดีมาก” (จันทร์มาลี, สัมภาษณ์ ธันวาคม 2543)

“ละครที่จำได้ คือเรื่อง อรุณสวัสดิ์ ของช่อง 7 มีพี่ศรธรรมเล่นด้วย หนังสือนี้เป็นแนววัยรุ่นเรียนค่ะ ส่วนเรื่องที่ชอบมากที่สุด คือเรื่อง ดาวพระศุกร์ เพราะชีวิตเหมือนดาวพระศุกร์ อาศัยอยู่กับพี่สาว ไม่มีโอกาสได้อยู่กับพ่อแม่เลยค่ะ”

“ชื่อดาราจำได้ มีพีท ทองเจือ, กบ สุวนันท์ ค่ะ ส่วนดาราที่ชอบมากที่สุดคือ พีท ทองเจือ เพราะว่าหล่อหุ่นดี บุคลิกดีค่ะ” (ดวงใจ, สัมภาษณ์ ธันวาคม 2543)

จากการสัมภาษณ์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมักใช้ประสบการณ์จากเนื้อหาละครมาเปรียบเทียบกับประสบการณ์จริงกับชีวิตของตน ก่อให้เกิดกลายเป็นความชื่นชอบขึ้นมา ต้องคอยติดตาม อย่างกรณีของดวงใจ ที่บอกกับผู้วิจัยว่า ชีวิตเธอเหมือนชีวิตของดาวพระศุกร์ เพราะเธอไม่มีโอกาสได้อยู่กับพ่อ แม่ แต่ละครนั้นถูกสร้างมาให้ส่วนมากมีเนื้อเรื่องตอนต้นร้ายแต่ปลายดี จบแบบสวยงาม ซึ่งคนดูที่ชอบและคิดว่าเหมือนชีวิตตนเอง ก็คาดหวังว่า ชีวิตของเขาจะพบเจอกับสิ่งที่ดีและสมหวังเช่นเดียวกันกับในละคร

แต่ความเป็นจริงแล้ว จะพบว่า ดวงใจ เลือกจดจำเฉพาะประสบการณ์ที่เป็นเพียงส่วนหนึ่งจากละครที่เป็นเหมือนชีวิตตัวเองเท่านั้น คือ การที่ดวงใจไม่ได้อยู่กับพ่อแม่ แต่จากการสัมภาษณ์ดวงใจ ดวงใจก็ยังทราบว่ามีพ่อแม่ของตนเอง คือใคร อยู่ที่ไหน และพี่สาวของตน ก็คือพี่สาวแท้ ๆ ที่ไม่เคยคบตีดวงใจเลย ไม่เหมือนกับชีวิตของดาวพระศุกร์ ที่ถูกทารุณกลั่นแกล้ง ถูกแม่เลี้ยงเกลียดชังตั้งแต่เด็ก และไม่ทราบด้วยว่าพ่อแม่ของตนเองอยู่ที่ไหน

Festinger L.A.(1957) กล่าวว่า “บุคคลมักแสวงหาข่าวสาร เพื่อสนับสนุนทัศนคติเดิมที่มีอยู่และหลีกเลี่ยงสารที่ขัดแย้งกับความรู้สึกนึกคิดเดิมของตนเอง” ทั้งนี้จึงทำให้เกิดการเลือกจดจำและเปิดรับ เข้าใจ รวมทั้งการตีความเฉพาะในส่วนที่ตนเองต้องการเท่านั้น

“ละครที่จำได้และชอบมากที่สุด คือเรื่อง *ดั่งสวรรค์สาป* เป็นละครแนวรัก ส่วนดาราที่จำชื่อได้และชื่นชอบมากที่สุดคือ กบ สุวนันท์ คงยิ่ง” (พวงสมุทร, สัมภาษณ์ ธันวาคม 2543)

ทำไม่ต้องเป็นละครแนวรัก หรือแนวชีวิตที่ผู้หญิงมักจะจดจำได้ ละครแนวรัก, แจนนิช แรดเวย์ (1984) กล่าวว่า “นิยายรัก ดูเหมือนเป็นเรื่องโง่ ๆ ที่จะนำมาศึกษา มันถูกลดค่าเช่นเดียวกับละครน้ำเน่า เพราะว่ามันเป็นสิ่งเฉพาะสำหรับผู้หญิง ยิ่งไปกว่านั้น เรื่องประเภทรัก ๆ ใคร่ ๆ มักจะเกี่ยวข้องกับประเพณีและการมองเรื่องเพศในสังคม”

ดังนั้นละครแนวรัก หรือแนวชีวิตจึงสามารถช่วยอธิบายถึงความต้องการที่ซ่อนเร้นของกลุ่มผู้หญิงที่ต้องแสดงบทบาทที่ดีตามที่สังคมได้วางกรอบไว้ให้แล้ว ฉะนั้นการที่ผู้หญิงมักจะนิยม

ละครแนวรัก จึงไม่ใช่เรื่องแปลกใหม่เพราะมันสามารถชดใช้ให้พวกเขาได้ด้วยการเล่น
จินตนาการของพวกเขาผ่านละคร เพราะในชีวิตจริงนั้นไม่สามารถทำให้ชัดกับขนบธรรมเนียม
ประเพณีดั้งเดิมของตนได้

การเข้าใจในเนื้อหาสาร (Comprehension) และ การตีความหมายจากสาร
(Interpretation) ที่อยู่ในละครโทรทัศน์ไทย สำหรับวัยรุ่นเพศหญิงในเวียงจันทน์ พบว่า ไม่สามารถ
เข้าใจเนื้อหาสารที่อยู่ในละครได้ทั้งหมด ส่วนมากตีความหมายของคำด้วยตัวเองตลอด หากไม่
เข้าใจส่วนมากจะปล่อยเลยตามเลย

“มีคำที่ไม่เข้าใจคือ คำว่ารัก แต่ไม่เข้าใจ เพราะคนที่แสดงอยู่ทำท่าไม่รัก ในขณะที่
ที่เขาพูดคำว่ารัก มันหมายความว่าอย่างไร” (จันทร์มาลี, สัมภาษณ์ ธันวาคม
2543)

“มีเหมือนกันคำที่ไม่เข้าใจ แต่จำไม่ได้ รู้แต่ว่าเป็นศัพท์โบราณ ถ้าไม่รู้ตอนนั้นก็
ปล่อยเลยตามเลย เพราะว่าส่วนมากก็จะตีความหมายด้วยตัวเองตลอด”(ดวงใจ,
สัมภาษณ์ ธันวาคม 2543)

“มีหลายคำที่ไม่เข้าใจ แต่จำไม่ได้ เวลาที่ดูด้วยกันก็จะถามน้อง ถามแม่ แล้วก็จะ
ได้คำตอบ” (ฟองสมุทร, สัมภาษณ์ ธันวาคม 2543)

เนื่องจากการชมละครที่เกิดขึ้นในครั้งนี่ คือการชมต่างวัฒนธรรม ฉะนั้นการจะเข้าใจคน ๆ
หนึ่งจากวัฒนธรรมหนึ่ง ๆ คงเป็นเรื่องไม่่ง่ายนัก ความสามารถในการเข้าใจและตีความหมายของ
ผู้รับสารจึงมีไม่เท่ากันทุกคนไป อย่างกรณีของดวงใจ เธอไม่สามารถทำความเข้าใจกับภาพที่ตัว
ละครแสดงอยู่ในละครได้ เธอเล่าให้ผู้วิจัยฟังว่า ดูละครเรื่องรัตติกาลยอดรัก ตอนที่นางเอกแสดง
โดยแอน ทองประสม บอกว่ารักกับพระเอกซึ่งแสดงโดยจอห์นนี่ แอนโฟเน่ แต่ทำไมต้องทำท่าไม่รัก
ด้วย มันแปลว่าอะไร จะเห็นได้ว่าดวงใจกำลังเจอกับปัญหาเรื่องการเข้าใจและตีความ ซึ่งสวนทาง
กันกับคำพูด โดยที่ดวงใจแยกแยะไม่ออกว่า สิ่งที่นางเอกแสดงนั้นเป็นการบอกรักแบบแกล้งบอก
ไม่ใช่รักจริง ๆ ถึงต้องทำท่าอย่างนั้นให้คนดูเข้าใจ แต่ในความคิดของดวงใจเข้าใจคำว่ารักแบบ
จริงจังว่า เมื่อพูดคำว่ารักก็ต้องเป็นความรักแบบสวยงาม ตามแบบฉบับที่เกิดขึ้นกันจริง ๆ ระหว่าง
หญิงชาย นอกจากนี้ยังพบว่าภาษาที่เป็นคำสำนวน สุภาษิตไทยโบราณนั้น ก่อปัญหาในการ

ดีความของกลุ่มตัวอย่าง เนื่องจากเป็นเสมือนคำเฉพาะที่ไม่มีในภาษาลาว จึงทำให้กลุ่มตัวอย่างไม่เข้าใจที่ตัวละครพูดออกมา ถึงแม้ว่าจะดูจากท่าทางประกอบแล้วก็ตาม

ปฏิริยาตอบสนอง (Respond) ที่วัยรุ่นเพศหญิงในเวียงจันทน์มีต่อการเปิดรับชมและรับรู้ละครโทรทัศน์ไทย พบว่า วัยรุ่นเพศหญิงมีทัศนคติที่ดีต่อการเปิดรับชมละครไทย โดยส่วนมากเห็นว่าละครไทย สนุกดี แสดงให้เห็นถึงวิถีการดำเนินชีวิตที่ดี มีสไตล์ในการแต่งตัว

ภาพที่ 17 บรรยากาศขณะสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างเพศหญิงลาวในเวียงจันทน์

“สนุกดี” คำกล่าวนี้หลายคนอาจบอกว่ก็ทราบกันดีอยู่แล้ว แต่ที่จริงแล้วมันสะท้อนความเป็นครีวเรือนแบบไทย ๆ (ซึ่งตอนนี้ผู้วิจัยขอบอกว่าน่าจะหมายความรวมถึงลาวด้วยได้แล้ว) ที่มีความหมายกว้างมาก นั้นหมายความว่า มีตั้งแต่ระดับแคร์ได้ พอใจ ไปจนถึงระดับบันเทิงเริงรมย์จริง ๆ และที่แน่ ๆ “สนุก” แบบไทย ๆ เกิดขึ้นได้หลายกาะเทศะ ถ้าคนลาวดูละครโทรทัศน์ไทยแล้วบอกว่า “สนุกดี” คงจะต้องหมายความว่ามีความรวมกันตั้งแต่ละครรัก ตลก บู้ ฝี่ ไปจนถึงละครชีวิตเศร้าเคล้าน้ำตา (สมสุข หินวิมาน, 2540)

ผู้วิจัยสังเกตเห็นกลุ่มตัวอย่างวัยรุ่นเพศหญิงหลายคน ที่มักคุยกับสมาชิกในครอบครัวในวัยไล่เลี่ยกันถึงเรื่องแฟชั่น ทั้งเรื่อง เสื้อผ้า ทรงผม รองเท้า ในขณะที่นั่งชมละครโทรทัศน์ไทยรวมไปถึงบางครั้งก็ดูจากในโฆษณาด้วย

- จันทร์มาลี : “นี่ไง รองเท้า ADDA ที่บอกออกใหม่ สวยมัยย”
 พี่สาว : “ไหน ก็อันนี้แหละที่พี่บอกว่า พี่ใส่ไป เพิ่งออกมาใหม่”
 จันทร์มาลี : “อยากได้จัง ซื้อมาให้หน่อยสิ เอาสีขาวนะ”

พี่สาว : "ไม่ได้อยู่เมืองไทยนะ คงต้องรออีกสักพักแหละ
กว่าจะมีมาขายที่บ้านเรา"

ก่อนกลับคืนนั้น ผู้วิจัยชาวจันทร์มาลีว่า "อยากได้รองเท้าแบบนี้จริง ๆ หรือ ชอบรองเท้า
หรือชอบพีท ทองเจือ" จันทร์มาลีหันมายิ้มหวานก่อนตอบผู้วิจัยว่า "ก็ชอบทั้งคู่แหละ แต่ชอบพี
ท มาตั้งนานแล้ว หล่อดี"

วัยทำงาน

วัยทำงานเพศชายในเวียงจันทน์ ที่มีช่วงอายุตั้งแต่ 22-59 ปี

การจดจำได้ (Recognition) เกี่ยวกับละครโทรทัศน์ไทยของวัยทำงานเพศชายในเวียงจันทน์ พบว่า
วัยทำงานเพศชายชอบชมและสามารถจดจำละครแนวบู๊ได้ สามารถจำชื่อดารานักแสดงไทยได้
เป็นอย่างดี ส่วนดารารายที่ชื่นชอบมากที่สุดส่วนมากเตะเนนให้กับสรพงษ์ ชาตรี พระเอกตลอด
กาล รองลงมา คือ สันติสุข พรหมศิริ แชน ยูรนนท์ ภมรมนตรี ฉัตรชัย เปล่งพานิช และไพโรจน์ ใจ
สิงห์ โดยให้เหตุผลว่าแสดงดี เล่นเก่ง ตีบทแตกทุกเรื่อง

"พูดถึงละครไทยก็ดูมานับเรื่องไม่ถ้วน เช่น ชีวิตเพื่อฆ่า หัวใจเพื่อเธอ เป็นหนัง
แนวบู๊ ทางช่อง 5 ชอบมาก ตื่นเต้นดีมาก ได้ลุ้นทุกตอน"

"ชื่อดาราที่จำได้มีภูธเนศ หงส์มานพ, เกียรติ พิษัยรณรงค์สงคราม, อัมพล
ลำพูน, แชน ยูรนนท์ ภมรมนตรี, จารุณี สุขสวัสดิ์, สรพงษ์ ชาตรี และอีกหลาย
ต่อหลายคนที่ไม่ได้เอ่ยชื่อ ส่วนดารารายที่ชื่นชอบมากที่สุดคือ แชนยูรนนท์ ภมร
มนตรี แสดงเก่ง ตีบทแตก เหมาะกับเป็นนักแสดงรุ่นใหญ่ รุ่นเก่า นักแสดงหญิง
ที่ชื่นชอบมากที่สุด คือ สิเรียม ภักดีดำรงฤทธิ์ สวย แสดงเก่ง ยอดเยี่ยม"
(จินดา, สัมภาษณ์ มกราคม 2544)

จากการสัมภาษณ์ วัยทำงานเพศชาย พบว่า ส่วนมากสามารถจดจำละครแนวบู๊ได้เป็น
ส่วนใหญ่ นักแสดงก็จดจำได้ดีเฉพาะดาราที่หน้าตาดี หล่อและสวย มันไม่ใช่เรื่องแปลกเพราะ
คนเรามักมีพฤติกรรมเลือกจดจำเฉพาะในสิ่งที่ตนขาด รสนิยมในการชื่นชอบดาราเป็นส่วน
หนึ่งที่เข้ามาเติมเต็มจินตนาการของผู้เสพสื่ออื่น ๆ เพื่อทดแทนสิ่งที่ตัวเขาไม่มี

“ละครไทยที่จำชื่อได้และชื่นชอบมากที่สุด มี เรื่องผู้ดีอีสาน เป็นละครแนวคนทำคดโกงประเทศ, ผู้หญิงคนนั้นชื่อบุญรอด เป็นแนวผู้หญิงสู้ชีวิต, คนสองคม เป็นแนวบู๊และเรื่องตะวันตัดบูรพา เป็นแนวบู๊”

“ชื่อดาราที่จำได้ มี ไพโรจน์ ใจสิงห์, สรพงษ์ ชาตรี, สมชาย เข้มกลัด และแคลิยา อิงลิช ส่วนดาราที่ชื่นชอบมากที่สุดคือ ไพโรจน์ ใจสิงห์ เล่นเก่งมาก เล่นได้เหมาะสมกับบทบาทที่ได้รับ” (บุญส่ง, สัมภาษณ์ มกราคม 2544)

ผู้วิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างสามารถบอก แยกแยะประเภทหรือแนวของละครได้อย่างถูกต้อง รวดเร็วและชัดเจน ผิดกับความคิดเดิมของผู้วิจัยที่เคยคิดว่า คนลาวดูละครไทยเพื่อความสนุกอย่างเดียว ไม่ได้คิดอะไรมาก แต่จากคำตอบจากหลายครัวเรือน ทำให้ผู้วิจัยทราบว่า สิ่งที่คนลาวกำลังวิตก คือ การถูกสื่อไทยครอบงำ เกิดการเลียนแบบเกิดขึ้นมากมายทั้งดีและไม่ดี วิทยุรุ่นทำตามตัวอย่างดาราทั้งเรื่องทรงผม เสื้อผ้า หรือแม้แต่การก่อคดีต่าง ๆ ซึ่งเลียนแบบมากจากการดูข่าวของประเทศไทยส่วนหนึ่ง ในที่นี้ เราจะเห็นได้ง่ายขึ้นว่า “สื่อ” นั้นเป็นดาบสองคม แต่ขึ้นอยู่กับว่าใครเป็นผู้รับและใช้มันอย่างไร

ภาพที่ 18 บรรยากาศขณะสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างเพศชายวัยทำงานในเวียงจันทน์

การเข้าใจในเนื้อหาสาร (Comprehension) และ การตีความหมายจากสาร (Interpretation) ที่อยู่ในละครโทรทัศน์ไทย สำหรับวัยทำงานเพศชายในเวียงจันทน์ พบว่าส่วนมากสามารถเข้าใจเนื้อหาสารและสามารถตีความหมายสารได้ขณะที่ชมละคร โดยให้เหตุผลว่าภาษาไทยไม่แตกต่างจากภาษาลาวมากนัก แต่บางครั้งก็มีบ้างบางคำที่ไม่เข้าใจ ตีความหมาย

ไม่ได้ ก็จะใช้วิธีตีความหมายจากท่าทางมากกว่าบางครั้งก็ปล่อยเลยตามเลย แล้วคอยถามเพื่อนที่รู้จักภาษาไทยมากกว่าเราทีหลัง

“มีคำที่ไม่เข้าใจ แต่ถ้าคำไหนไม่เข้าใจก็ปล่อยเลยตามเลย เพราะบางคำพูดของภาษาไทยก็มีบ้างที่ไม่เข้าใจ แต่ก็ไม่มีปัญหา คนลาวส่วนมากมาทำงานที่ไทยเยอะ รอดถามเขาเอา เวลาที่เขากลับไปเยี่ยมบ้าน” (นาย, สัมภาษณ์ มกราคม 2544)

“พูดถึงละครไทยกับภาษาลาวก็ไม่ไกลกันเท่าไร เพราะติดตามมานานแล้ว ส่วนมากจะรู้และเข้าใจแทบทุกคำ แต่ถ้าไม่ทราบส่วนใหญ่จะถามคนที่ชำนาญ ที่เขาถนัดภาษาไทยหรือคนที่เก่งกว่าตัวเองเสมอ” (จินดา, สัมภาษณ์ มกราคม 2544)

มอเลย์ (1986) เสนอว่า สิ่งที่จะเกิดขึ้นตามมาหลังจากการดูโทรทัศน์ ก็คือ การให้ความหมาย ซึ่งความหมายนั้นไม่ได้ถูกสร้างขึ้นขณะที่ดูอยู่เพียงคนเดียวเท่านั้น แต่ยังคงเป็นผลมาจากขบวนการทางสังคมที่เกิดจากการสนทนา การย่อยสาระที่ได้ชม และการที่ผู้ชายสังเกตเห็นจะพูดคุยถึงสิ่งที่เขาได้ดูมานั้น ก็แสดงว่า การเสพสาระจากละครโทรทัศน์ของเขานั้นแตกต่างกันกับภรรยาของเขา

“มีเยอะมาก หลายคำที่ไม่เข้าใจเวลาดูละครไทย บ่เข้าใจก็เบิ่งไปม่วนไป ก็มันม่วนเข้าใจกับภาษาท่าทางมากกว่า” (สีขาวชู, สัมภาษณ์ มกราคม 2544)

เราไม่สามารถถ่วงน้ำหนักความหมายจากสื่อเพื่อเข้ารหัสหรือเพื่อทำให้ง่ายต่อความเข้าใจได้ ทั้งนี้ก็เพราะว่า ผู้รับสารที่มาจากรากเหง้าทางวัฒนธรรมและภพภูมิทางสังคมที่แตกต่างกันก็ดี ความสิ่งที่ตนเองเสพเข้าไปตามทางของเขา มันเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกันกับประสบการณ์และโครงสร้างทางสังคม กลุ่มตัวอย่างเพศชาย เชื่อว่าการแสวงหาความหมายของคำที่ถูกต้องที่ตนสงสัยในละคร จะสามารถเข้าใจได้ด้วยการสอบถามจากเพื่อนที่เข้ามาทำงานในประเทศไทย หรือผู้ที่มีความรู้มากกว่าตน เพราะบุคคลดังกล่าวจะมีความน่าเชื่อถือมาก เพราะได้ทำงานและติดต่อสื่อสารกับคนในประเทศไทย ซึ่งหากบุคคลนั้น ๆ ตีความหมายของคำ นั้น ๆ ผิด ผู้รับสารลาวอื่น ๆ ก็จะได้คำตอบที่ผิดไปโดยไม่รู้เรื่อง เนื่องจากอิทธิพลของสื่อบุคคล (Personal

influence) ได้สร้างความน่าเชื่อถือไปแล้ว ไม่ว่าจะพูดว่าอะไร คนลาวที่ไม่เคยมาประเทศไทยก็จะเข้าใจตามที่สื่อบุคคลนั้น ๆ เป็นผู้บอก

ปฏิกิริยาตอบสนอง (Respond) ที่วัยทำงานเพศชายในเวียงจันทน์มีต่อการเปิดรับชมและรับรู้ละครโทรทัศน์ไทย พบว่า วัยทำงานเพศชายมีทัศนคติที่ดีต่อการเปิดรับชมละครไทย โดยส่วนมากเห็นว่าละครไทยเปิดกว้างดี กล่าวทำกล้าแสดงออก ทำให้รู้จักโลกกว้างขึ้น ผิดกับหนังหรือประเพณีลาว เช่น การแต่งตัว ไทยสามารถใส่กางเกงแบบไหนก็ได้ แต่ลาวต้องใส่ผ้าถุง รักษาขนบธรรมเนียมประเพณีของลาวมาก ต้องแต่งตัวให้ถูกต้องตามการปกครองลาว นอกจากนี้ยังมีความเห็นว่าละครไทยสนุกดี ช่วยให้สมองปลอดโปร่ง ได้หัวเราะ ระบายความทุกข์ออกไป ช่วยผ่อนคลายได้มาก

วัยทำงานเพศหญิงในเวียงจันทน์ ที่มีช่วงอายุตั้งแต่ 22-59 ปี

การจดจำได้ (Recognition) เกี่ยวกับละครโทรทัศน์ไทยของวัยทำงานเพศหญิงในเวียงจันทน์ พบว่า ส่วนมากสามารถจดจำชื่อละครได้ดี สามารถบอกแนวละครได้ถูกต้อง และสามารถจดจำชื่อนักแสดงนำได้ ดาราหญิงที่ส่วนมากชื่นชอบกัน ได้แก่ แอน ทองประสม กบ สุวนันท์ ทราญ เจริญปุระ จอย ศิริลักษณ์ ลูกเกตุ เมทนี หมิว ลลิตา สิ้นจัย ปิยะมาศ และธัญญา โสภณ ส่วนดาราชายที่ชื่นชอบ ได้แก่ แซม ยูนันท์ พีท ทองเจือ ศรธรรม เทพพิทักษ์ ฉัตรชัย เปล่งพานิช ต้น จักกฤษ ก้อง นูโว เป็นต้น

การเข้าใจในเนื้อหาสาร (Comprehension) และ การตีความหมายจากสาร (Interpretation) ที่อยู่ในละครโทรทัศน์ไทย สำหรับวัยทำงานเพศหญิงในเวียงจันทน์ พบว่า ส่วนมากจะมีคำที่ไม่เข้าใจปนอยู่ในเนื้อหาของละครที่เปิดดู แต่จะใช้วิธีการตีความด้วยตนเองก่อนเดาจากภาษาท่าทาง แต่ถ้าเดาไม่ออกก็จะถามกันภายในครอบครัว และถ้ายังไม่ได้คำตอบมักจะไปถามเพื่อนกลุ่มที่ดูละครเรื่องเดียวกัน หรือถามเพื่อนที่มาทำงานที่ประเทศไทย

“มีคำที่ไม่เข้าใจส่วนมากจะอยู่ในหนังจักร ๆ วงศ์ ๆ แปลไม่ได้ พวกคำราชาศัพท์ หรืออย่างเรื่อง บางระจัน มีคำเก่ามาก ๆ ก็จะไม่เข้าใจ แต่ส่วนมากเวลาดูละครก็จะตีความด้วยตัวเองตลอด” (กาบแก้ว, สัมภาษณ์ กุมภาพันธุ์ 2544)

“มีคำที่ไม่เข้าใจ แต่ตอนนั้นก็ปล่อยมันไปก่อน ส่วนมากจะมาถามคนที่มาทำงานที่เมืองไทย เพราะเขาจะรู้ภาษาไทยกันมากกว่าคนที่ดูหนังไทยอยู่ในลาว” (ทองคูณ, สัมภาษณ์ กุมภาพันธ์ 2544)

“ส่วนมากก็มีคำที่ไม่เข้าใจความหมายเหมือนกัน บางทีเดาไม่ถูกจริง ๆ ว่าแปลว่าอะไร มี วิธีการในการตีความคือ จะดูจากแอ็คชั่น หรือท่าทางที่เขาแสดงออกอยู่ ตอนนั้น ก็พอจะช่วยตีความได้บ้าง” (ฤทธิดา, สัมภาษณ์ กุมภาพันธ์ 2544)

จากข้อความทำให้ทราบว่า เนื้อหาสารในละคร ที่กลุ่มตัวอย่างพยายามตีความนั้น จะมีความหมายอย่างไร ย่อมขึ้นอยู่กับ “การอ่าน” และ “วิธีการอ่าน” ความหมายนั้นจากการรับรู้ของผู้รับสาร ดังนั้น ความหมายของเนื้อหาสารจึงไม่ใช่สิ่งที่หยุดนิ่งตายตัวอยู่ในสาร และเราไม่สามารถกำหนดหรือคาดเดาได้ล่วงหน้า ว่าผู้รับสารนั้น ๆ จะมีขีดความสามารถในการตีความเท่าไร

ปฏิบัติการตอบสนอง (Respond) ที่วัยทำงานเพศหญิงในเวียงจันทน์มีการเปิดรับชมและรับรู้ละครโทรทัศน์ไทย พบว่า ทุกคนมีทัศนคติไปในทางที่ดีกับละครไทย โดยส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่า ละครไทยให้ความรู้กว้างขวาง เปิดกว้างต่อผู้คน ดีกว่าหนังลาว จะปิดมาก ไม่มีการจูงแขนจับมือกัน ทำให้รู้เกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ทั้งภาษา ปรัชญาในการดำเนินชีวิต ได้เนื้อหาสาระ ดูแล้วสามารถเก็บมาเป็นบทเรียนได้ โดยรวมแล้วดีที่ลาวรับทีวีไทยได้ แต่มีผลกระทบด้านพฤติกรรม การเลียนแบบ คนลาวชอบเลียนแบบเรื่องแฟชั่นจากละครไทย

ภาพที่ 19 สภาพห้องนั่งเล่นภายในบ้านกลุ่มตัวอย่างแห่งหนึ่งในเวียงจันทน์

วัยผู้สูงอายุ

วัยผู้สูงอายุเพศชายในเวียงจันทน์ ที่มีช่วงอายุตั้งแต่ 60 ปี ขึ้นไป

การจดจำได้ (Recognition) เกี่ยวกับละครโทรทัศน์ไทยของวัยผู้สูงอายุเพศชายในเวียงจันทน์ พบว่า จำชื่อละครไทยไม่ค่อยได้ เนื่องจากมีพฤติกรรมในการดูแบบผ่าน ๆ ไม่ได้ตั้งใจดู ส่วนชื่อดาราก็จำไม่ได้เช่นกัน แต่ถ้าบอกชื่อมาจะรู้ ดาราที่ชอบมากที่สุด คือ ไพโรจน์ ใจสิงห์ ชอบทุกอย่างที่เป็นไพโรจน์

การเข้าใจในเนื้อหาสาร (Comprehension) และ การตีความหมายจากสาร (Interpretation) ที่อยู่ในละครโทรทัศน์ไทย สำหรับวัยผู้สูงอายุเพศชายในเวียงจันทน์ พบว่า สามารถตีความหมายของเนื้อหาละครที่ชมได้ด้วยตนเองตลอด เข้าใจหมดทุกคำ ไม่มีปัญหาอะไร

ปฏิกิริยาตอบสนอง (Respond) ที่วัยผู้สูงอายุเพศชายในเวียงจันทน์มีต่อการเปิดรับชมและรับรู้ละครโทรทัศน์ไทย พบว่า มีทัศนคติในทางที่ดี โดยมองว่าละครไทยมีรูปแบบการพัฒนาดียิ่งขึ้นกว่าเดิม แสดงได้ดีขึ้น เนื้อหาที่ดีขึ้น

วัยผู้สูงอายุเพศหญิงในเวียงจันทน์ ที่มีช่วงอายุตั้งแต่ 60 ปี ขึ้นไป

การจดจำได้ (Recognition) เกี่ยวกับละครโทรทัศน์ไทยของวัยผู้สูงอายุเพศหญิงในเวียงจันทน์ พบว่า สามารถจดจำชื่อเรื่องละครได้หลายเรื่อง เป็นละครแนวชีวิตต้องสู้ของผู้หญิง แต่สุดท้ายได้ดี เช่น บ้านทรายทอง ดอกโศก ดาวพระศุกร์ เรื่องที่ชอบที่สุดไม่มี ดาราที่จำชื่อได้ มี พิศมัย วิไลศักดิ์ เพชรา เชาวรัตน์ ชอบเท่ากันหมด ไม่มีใครที่ชอบที่สุด

ภาพที่ 20 คุณแม่โนช กลุ่มตัวอย่างวัยชราเพศหญิงในเวียงจันทน์

การเข้าใจในเนื้อหาสาร (Comprehension) และ การตีความหมายจากสาร (Interpretation) ที่อยู่ในละครโทรทัศน์ไทย สำหรับวัยผู้สูงอายุเพศหญิงในเวียงจันทน์ พบว่า สามารถเข้าใจในเนื้อหาละคร และสามารถตีความหมายของคำต่าง ๆ ได้ดี ตีความหมายได้ด้วยตนเองตลอด ไม่มีคำไหนที่ไม่เข้าใจ

ปฏิกิริยาตอบสนอง (Respond) ที่วัยผู้สูงอายุเพศหญิงในเวียงจันทน์มีต่อการเปิดรับชม และรับรู้ละครโทรทัศน์ไทย พบว่า มีทัศนคติที่ดีต่อการชมละครโทรทัศน์ไทย โดยให้ความเห็นว่า ละครไทยให้บทเรียนที่ดี ทำให้คนฉลาด เช่น เรื่องการวางตัว มารยาทในการเข้าสังคม ทำให้รู้ว่า อะไรดี อะไรไม่ดี

รายงานผลการศึกษาพฤติกรรมการรับรู้ (Perception of Audience) โดยใช้วิธีการ สัมภาษณ์กลุ่ม (Focus Group Interview) ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาโดยการเปิดละครวิดีโอที่เตรียม มาเรื่องผู้ดีอีสาน และบุญรอด ให้กับกลุ่มตัวอย่างดูทีละกลุ่ม เพื่อทดสอบดูว่าความจริงแล้วผู้รับ สารลาภมีความสามารถในการรับรู้ละครโทรทัศน์ไทยอย่างไร

ผลการศึกษาพบว่า

ก่อนชมละครวิดีโอ กลุ่มตัวอย่างทั้งเพศหญิงและเพศชายสามารถจดจำชื่อละครทั้ง 2 เรื่องได้ว่า เคยมีละครเรื่องนี้มาฉายแล้ว และส่วนมากไม่สามารถจำชื่อดารานำแสดงชายและหญิง ได้

กลุ่มตัวอย่างเพศชายสามารถจดจำเรื่องผู้ดีอีสานได้มากกว่ากลุ่มตัวอย่างเพศหญิงโดย สามารถอธิบายถึงแนวละครของเรื่องได้ว่าเป็นละครแนวบู๊ คดโกงบ้านเมือง ทูจจริต คอรัปชั่น แต่

ในทางตรงกันข้าม กลุ่มตัวอย่างเพศหญิง สามารถจดจำเรื่องผู้หญิงคนนั้นชื่อบุญรอดได้มากกว่าเพศชาย โดยสามารถอธิบายถึงแนวละครได้เช่นกันว่า เป็นละครชีวิตของผู้หญิงผู้ชีวิตอยู่ในสังคมสิ่งแวดล้อมที่ไม่ดี มีแต่การขายบริการทางเพศ บุญรอดเป็นคนจนแต่มีศักดิ์ศรี โดยไม่เคยคิดที่จะขายตัวเพื่อแลกกับเงินและความสุขสบายอย่างที่ผู้หญิงคนอื่นๆ นิยมทำกัน

กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มไม่สามารถตอบความหมายของคำได้ทั้งหมด โดยก่อนชมกลุ่มตัวอย่างเพศชายสามารถตอบได้ 10 คำ และหลังชมสามารถตอบได้ 17 คำ ส่วนกลุ่มตัวอย่างเพศหญิงสามารถตอบได้ก่อนชม 12 คำ และหลังชมตอบได้ 19 คำ ทั้งสองกลุ่มตัวอย่างสามารถตอบได้เพิ่มขึ้นกลุ่มละ 7 คำเท่ากัน แต่ก็ยังมีคำที่ตอบไม่ได้เลย เช่น คำว่า ยกเค้า ตาม้าตาเรือ คิ้ว หรือ สนตะพาย เป็นต้น

“ นึกไม่ออกเลย หากนำมาเปรียบก็ไม่ได้ ยกเค้า จะแปลว่าอะไร ยกเค้าให้เรา”
(นาย,สัมภาษณ์ มีนาคม 2544)

“ราศี คือ ของบ่เป็นเอา หรือมีอะไรติดตัวเรา สิ่งที่ไม่ดี” (บพิต,สัมภาษณ์ มีนาคม 2544)

“แต่ผมว่า มันน่าจะแปลว่า การที่คนเราผ่านเรื่องไม่ดีมา หรือมีเรื่องที่ผ่านมาแล้ว มีเรื่องหมองใจกัน” (สีขาวชู, สัมภาษณ์ มีนาคม 2544)

จะเห็นได้ว่ากลุ่มตัวอย่างไม่สามารถใช้ประสบการณ์ของตนหรือแม้แต่การตีความแบบรวมกลุ่มในการตีความหมายของคำว่า ยกเค้าได้ ส่วนคำว่า อีตัว ที่มีอยู่ในละครเรื่องผู้หญิงคนนั้นชื่อบุญรอด กลุ่มตัวอย่างเพศชายสามารถตอบได้ และยิ่งมอย่างรู้ว่าคำนี้ตอบได้แน่นอน โดยคุณจินดา ตอบก่อนคนแรกว่า

“อีตัว ก็แม่จ้างไงครับ” (จินดา,สัมภาษณ์ มีนาคม 2544)

“อ้อ อีตัว ในลาวก็มี เขาเรียกว่าสาวดริ้ง แปลว่าหญิงที่ขายตัว ไปกับแขกตอนกลางคืน” (บัว แก้ว,สัมภาษณ์ มีนาคม 2544)

ถึงแม้เพศชายจะจำละครเรื่องบุญรอดได้น้อยกว่ากลุ่มเพศหญิง แต่ก็ทำให้ผู้วิจัยเห็นได้ว่าสารที่อยู่ในละครเรื่องนี้ เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับการขายตัว และการแย่งชิงความรักของหญิงไทยกับ

ชาวต่างชาติที่มักถูกคนไทยด้วยกันมองว่าเป็นเมียเช่าฝรั่ง เป็นเรื่องของคนชนชั้นล่างที่ไม่มีเงินพอเลี้ยงปากท้องจึงต้องขายตัว แต่กลุ่มผู้ชายสามารถนำประสบการณ์ส่วนตัวเรื่องเพศนี้มาใช้ในการตีความหมายสารได้ไม่ยากนัก และการที่กลุ่มตัวอย่างบอกเล่าว่าในลาวก็มีมันนี่ ซึ่งให้เห็นถึงสภาพของสังคม การเที่ยวกลางคืนของผู้ชายลาว แต่สิ่งที่เกิดขึ้นเป็นผลกระทบมาจากสื่อไทยหรือไม่นั้น เป็นเรื่องที่ไม่สามารถตอบได้

“แหล่งบันเทิงทั้งคนลาวและชาวต่างประเทศส่วนใหญ่ ซึ่งเป็นคนไทยส่วนมาก นิยมเที่ยวคลับ โดยเฉพาะไม่อยู่ในโรงแรม มีอยู่ราว 4-5 แห่ง เช่น เวียงราตรี ชุปเปอร์คลับ บารุสตาร์ อีกประเภทหนึ่งเป็นคลับที่ตั้งอยู่ในโรงแรม เช่น โรงแรมชัยชนะโรงแรมอนุ โรงแรมอินเตอร์คลับ เป็นต้น” (บุญส่ง, สัมภาษณ์ มีนาคม 2544)

“ส่วนคลับที่เป็นที่นิยมในหมู่วัยรุ่นและเลยวัยรุ่นไปแล้ว จะเป็น The Victory Club ตั้งอยู่ที่โรงแรมชัยชนะ Marina และ ZiZar อยู่ในเวียงจันทน์นี้แหละ” (พรวิไล, สัมภาษณ์ มีนาคม 2544)

“เมื่อตอนที่ฝ่ายขบวนการประเทศลาวเข้ามามีอำนาจใหม่ ๆ รัฐบาลลาวได้จัดการปัญหาโสเภณีอย่างเด็ดขาด ส่วนหนึ่งได้หลบหนีข้ามโขงเข้ามาฝั่งไทย กลายเป็นผู้อพยพชาวลาว อีกส่วนหนึ่งถูกกวาดล้างจับกุม และนำไปควบคุมตัวไว้ที่ต่อนางกลางเขื่อนน้ำงึม เพื่อฝึกอบรมนิสัยและมีอาชีพให้สามารถประกอบอาชีพสุจริตเป็นพลเมืองดีในอนาคต ก็เหมือนกับที่ทางการไทยนำผู้หญิงที่นิยมขายที่นาผืนน้อยเป็นอาชีพ ไปอบรมนิสัยที่ปากเกร็ดนั่นแหละ” (ขจิตภัย บุรุษพัฒน์, แลลาว 2537)

โดยรวมกลุ่มตัวอย่างทั้งเพศชายและหญิงได้แสดงทัศนคติที่ดีต่อละครทั้ง 2 เรื่อง โดยกล่าวสรุปได้ว่าละครเรื่องผู้ดีอีสาน เป็นเรื่องที่ทำให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายในประเทศไทย และแสดงให้เห็นถึงระบบการทุจริตคอร์รัปชั่นของเจ้าหน้าที่รัฐ แต่ในความชั่วก็มักมีความดีแฝงอยู่เสมอ กลุ่มผู้ชมทั้ง 2 กลุ่มวิพากษ์วิจารณ์ในเรื่องของการพูดภาษาอีสานของนางเอก โดยมีความคิดเห็นเป็นสองฝ่าย ฝ่ายที่ชอบนางเอกเข็มอัปสร สิริสุขะ ก็กล่าวชื่นชมว่าแสดงได้ดี น่ารัก ถึงพูดไม่ค่อยเหมือนแต่ก็มีความพยายามในการพูด ส่วนกลุ่มที่ไม่ชอบแสดงความคิดเห็นว่า ถ้าไม่สามารถพูด

ได้เหมือนลาวก็ไม่ควรเลือกหรือนำมาแสดงเป็นนางเอก ควรเลือกคนที่พูดและออกสำเนียงได้ ถูกต้องมากกว่านี้

ในส่วนละครเรื่องผู้หญิงคนนั้นชื่อบุญรอด กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มสามารถอธิบายและให้ข้อคิดเห็นที่ทั้งดีและเสียของเนื้อหาในละครเรื่องนี้

“บุญรอดเป็นตัวอย่างของผู้หญิงที่ดี สามารถใช้ชีวิต ผู้ชีวิตตัวเองให้ดีขึ้นมาได้ แต่ถ้าคนลาวก็ไม่รู้ว่าจะเป็นอย่างไร เพราะการแต่งงานกับฝรั่งคนนั้นก็มองเป็นเรื่องแปลกเหมือนกัน” (แม่โนซ, สัมภาษณ์ มีนาคม 2544)

อย่างไรก็ดี ผู้วิจัยเห็นว่าความเป็นจริงแล้ว ผู้รับสารลาวไม่สามารถเข้าใจความหมายของคำหรือเนื้อหาสารในละครโทรทัศน์ไทยได้ทั้งหมด แต่โดยรวมแล้วสามารถเข้าใจและตีความหมายสารจากสื่อละครได้ นี่เองที่ทำให้เกิดความสนุกและผ่อนคลายจากสิ่งที่น่าเบื่อหน่ายในสังคมโลกปัจจุบันที่คนลาวต้องเจอ จึงทำให้เกิดการติดตามและเปิดรับชมละครโทรทัศน์ไทยมาโดยตลอด ถึงแม้ว่าบางครั้งสภาพการรับชมอาจมีปัญหาเรื่องคลื่นหรือไม่มีสัญญาณก็ตาม นอกจากนั้นกลุ่มตัวอย่างยังให้คิดเห็นที่สามารถนำเนื้อหามาประยุกต์ใช้กับวิถีการดำเนินชีวิตที่แท้จริงของพวกตนได้ ถึงแม้จะมีการเลียนแบบในสิ่งที่ไม่ดีอยู่บ้างก็ตาม

หลังจากจบการสัมภาษณ์กลุ่มผู้วิจัยได้กล่าวขอบคุณกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด และทานอาหารเย็นร่วมกันที่ร้าน มีออร์เดิร์ฟเป็นขนมปังฝรั่งเศสแข็งๆ ให้ทานเล่นระหว่างรอเสิร์ฟเนื้อฟาน (เนื้อกวาง) มาเสิร์ฟ